

Kassasjon av PLOMS?

En analyse av kommunale pleie- og omsorgsmapper (mors-mapper)

Scandic Grand Hotel 24.05.2023
av Frøydis Antonsen og Sidsel Blix
rådgivere ved Arkiv Troms

Dagens tema

- Riksarkivarens forskrift
  - Forskrift om utfyllende tekniske og arkivfaglige bestemmelser om behandling av offentlige arkiver
- § 7-29 Helse og omsorg – ny forskrift trådte i kraft 1.1.2020
  - Bevaringsregler for pasient- og journalopplysninger
  - Helse- og omsorgstjenester i hjemmet og på institusjon
  - Mors-mapper/journaler i pleie- og omsorgstjenesten kan kasseres
  - Mors-mapper/journaler på papir
- Fagsystem pleie- og omsorg (f.eks. Profil)
- Arkivundersøkelse av mors-mapper i depot hos Arkiv Troms
  - Hva inneholder mors-mappene fra pleie- og omsorgstjenesten?

Riksarkivarens forskrift § 7-29

§ 7-29 Helse og omsorg

- 1) *Innledende bestemmelser*
- a. Sakstypene som er angitt i denne paragraf skal bevares for ettertiden, med mindre noe annet følger av bokstav b.
- **b. Spesielt om pasient- og journalopplysninger**
- Med pasient- og journalopplysninger i denne paragraf menes all individbasert dokumentasjon som skapes av kommunale og fylkeskommunale tjenester som yter helsehjelp, og som reguleres av bestemmelsene her.

Riksarkivarens forskrift § 7-29 forts.

b. Spesielt om pasient- og journalopplysninger

- Pasient- og journalopplysninger som ikke skal bevares i henhold til 2.ledd bokstav h) og 5. ledd bokstav d), skal ha en oppbevaringstid på minst **20 år** etter pasientens død.
- Hvis **dødsår er ukjent**, og det er uforholdsmessig krevende å fastslå dette, skal pasient- og journalopplysningene ha en oppbevaringstid på minst 120 år etter fødsel. Det skal da ikke være gjort innførsler i journalen de siste 10 år.
- Hvis **større serier med pasient- og journalopplysninger er ordnet etter fødselsår**, skal disse ha en oppbevaringstid på minst 120 år etter fødsel.
- Hvis også **fødselsåret er ukjent**, kan kassasjon først skje hvis det ikke er innføringer i journal de siste 60 år, eller når særlige forhold tilsier svært høy sannsynlighet for at pasienten har vært død i minst 20 år.

Riksarkivarens forskrift § 7-29

- (5) Helse- og omsorgstjenester i hjemmet og på institusjon
- a. Kommunens organisering og planlegging av tjenestene, inkludert og internt og eksternt samarbeid, kompetansekrav og stillingsinstrukser, dokumentasjonsrutiner, tilsyns- og evalueringsaktiviteter, avtaler med eksterne aktører og helseberedskap
- b. Planlegging og evaluering av faglige prosjekter
- c. Tjenestestedenes årsplanlegging og års-rapportering, samt lokale forskrifter og rutinebeskrivelser.
- d. Pasient- og journalopplysninger fra tjenester innen **rusomsorg** og **psykososial omsorg**

Riksarkivarens forskrift § 7-29

- Hvilke pasient- og journalopplysninger skal bevares?
- Pasient- og journalopplysninger fra helsestasjoner, skolehelsetjenesten og tannhelsetjenesten (jf. § 7-29 2h)
- Pasient- og journalopplysninger fra tjenester innen rusomsorg og psykososial omsorg (jf. § 7-29 5d)

Riksarkivarens forskrift §7-29

For pasient- og journalopplysninger i institusjon og i hjemmet skal følgende bevares:

- d. Pasient og journalopplysninger innen **rusomsorg** og **psykososial omsorg**
- Begrepsbruk og begrepsforståelse
- *Svar fra Riksarkivaren til Byarkivet (Oslo kommune, Sykehjemsetaten) 6.8.2020*
- *..forskrift § 7-29 er ment å omfatte dokumentasjon på vedtak og gjennomføring av tiltak innen aktiv habilitering og rehabilitering for personer med rusproblematikk og psykososiale utfordringer, jf. Helse- og omsorgstjenesteloven § 3-2 nr.5. Pleie- og omsorgstjenester av oppholdende art for disse gruppene på sykehjem eller tilsvarende institusjoner, faller i utgangspunktet utenfor bevaringspåbudet.*

Fagsystem – digital deponering

- Foreløpig ikke mulig å slette deler av basen – forutsetter digitale verktøy og at materialet ordnes digitalt
- Profil (Visma), Gericca (Tieto), CosDoc (Acos)
- Materiale fra fagsystemer deponeres som databasedump (SIARD) – det vil si en uordnet kopi av opprinnelig base
- Fagsystem deponeres når systemet tas ut av bruk – ta kontakt med Arkiv Troms 😊

Arkivundersøkelse av mors-mapper fra pleie- og omsorgssektoren - kartlegging

- 12 kommuner har overført ca. 90 hyllemeter med mors-mapper fra pleie- og omsorgssektoren.
- 6 kommuner har overført sakarkiv fra helse- og omsorgssektoren etter 1980.

Kommuner, hyllemeter og bortsettingsprinsipp

Kommuner overført mors-mapper	Hyllemeter	Bortsettingsprinsipp
Balsfjord	8,3	født fra 1883 – 1975, 1992
Berg	1,4	født fra 1897 – 1957
Ibestad	16,6	død fra 1969 – 2011
Karlsøy	5,9	født fra 1886 – 1958
Kåfjord	9,9	født fra 1866 – 1992
Lenvik	28,2	død fra 1984 – 2011
Lyngen	2,6	død fra 1990 – 2012
Målselv	8,0	død fra 1968 – 2009
Salangen	0,2	død fra 1968 – 1973
Sørreisa	0,7	død fra 1974 – 1989
Tranøy	4,3	død fra 1980 – 2009
<u>Torsken</u>	<u>0,7</u>	<u>døde på slutten av 1990-t</u>
Totalt 12 av 23 kommuner	86,8 hm	Mest arkiv etter 1980-tallet

Arkivundersøkelse - forventninger

- Forventninger
  - Ensartede dokumenttyper på tvers av kommunene
  - Pasientjournaler skilt ut på forhånd
  - Hva finnes i sakarkiv fra helse- og omsorgsektoren?

Eksempel på innhold i mappene

- Dokumentliste, journalnotat, kardex, sykepleierappport fra gamle RST, søknad og vedtak om hjemmehjelp, prøvesvar, epikriser, inn- og utskrivninger, hovedkort m/diagnose og håndskrevne dokumenter fra kommunelegen.
- Kun pasientregnskap: vedtak om innbetaling til trygdekontor og mange bilag.
- EKG-utskriftsremser, kardex, hovedkort, epikriser, kartlegging av tjenestebehov, vedtak om tildelt hjemmetjeneste og trygghetsalarm, dokumenter til folketrygden om attføring, pasientjournaler fra distriktslegen (1974) og fra kommunelegen (1986).

Flere eksempel på innhold

- En mors-mappe der brukeren er registrert født 1887, men innholdet viser at det omhandler et barn født i 1987 som det søkes hjelp hos sosialkontoret.
- En mappe i en mors-boks inneholder dokumenter på synshemmede personer i kommunen, men som ikke har mappe i boksen eller er død.
- En annen mappe inneholdt dokumenter om en person født i 1985, som var under barnevernet og som fikk hjelp fra hjemmetjenesten. Ingen dokumenter om død.

Hva inneholder mors-mappene?

- Dokumentliste (oppsummering av innholdet i journalen)
- Epikriser/ sykepleierapport fra sykehus
- Hjemmebaserte tjenester – mat, medisin, utstyr
- Hovedkort (m/info om personopplysninger og pårørende)
- Kardex – daglige håndskrevne notater om pasientens tilstand
- Korrespondanse om tiltak
- Medisinliste og prøvesvar
- Melding om flytting/død
- Møtereferat fra sosialstyre (bl.a. om tildeling av hjemmehjelp)
- Pasientjournal
- Pasientregnskap, utbetaling av pensjon og trygd
- Pleieplaner
- Resepter
- Søknader med vedtak: kort-langtidsopphold/avlastning/støttekontakt
- Tvang
- Vergedokumenter

Funn i sakarkivene

- Møtebøker – søknader og meldinger om vedtak om helsehjelp slik som fysio., omsorgslønn m.m.
- Kopibøker – mest om drift: tilbud på produkter m.m., møteinnkallinger, brev mellom kommunale etater, utlysninger av stillinger, noen få brev til pårørende.
- Sakarkiv – mest om drift av bygningene med en del tegninger, bemanning, stillingsinstrukser, noen få lister over pasienter.
- Regnskap – mest om drift og unntaksvis opplysninger om pasientregnskap.

Oppsummering av funn

- få bevarte mors-mapper, med ulikt innhold, frem til 2000-tallet. Få eller ingen fagsystem før på 1990-tallet.
- flere bevarte mors-mapper, med mer enhetlig dokumentasjon, etter 2001. Alle bruker fagsystem.

Riksarkivarens forskrift § 7-22 *Kassasjon*

- (1) Kommunen og fylkeskommunen kan bestemme at materiale som i henhold til denne forskriften ikke skal langtidsbevares, skal kasseres.
- (2) Det er kommunens og fylkeskommunens plikt å påse at materiale som skal kasseres, faktisk blir tilintetgjort. Forbudet mot å avhende arkiv og å føre arkiv ut av landet uten Riksarkivarens samtykke, jf. arkivloven § 9, gjelder også for arkivmateriale som skal kasseres.

Vurdering av merbevaring § 7-23

- angir hvilke sakstyper som skal bevares for ettertiden
- minimumskrav - det er opp til den enkelte kommune og fylkeskommune å avgjøre om den ønsker å bevare mer dokumentasjon, fra en eller flere sakstyper, enn det denne forskriften pålegger.
- I tilfelle av merbevaring skal arkivmaterialet håndteres iht. de bestemmelsene som ellers gjelder for kommunale og fylkeskommunale arkiv.
- Arkiv Troms tar ikke lengre i mot overføringer av mors-mapper fra pleie- og omsorgstjenesten.

Kommunenenes arbeid fremover

- Mors-mapper – kasser hele serier.
- Oppbevaring av mors-mappene til kassasjon
  - § 2-2 (2) Kravet til oppbevaring i spesialrom gjelder ikke arkivmateriale som kan kasseres.
- Arkivplanen oppdateres om hvor arkivmaterialet oppbevares inntil kassasjon foretas og hva som er kassert.

- Takk for oss og lykke til videre 😊